

“Otváranie studničiek na Turíce 2013”

Aj v roku 2013, už v druhom ročníku tohto úspešného projektu, Novohradské osvetové stredisko v Lučenci

vyzýva

obecné úrady, školy, folklórne súbory, občianske združenia, dobrovoľníkov a všetkých milovníkov prírody, ktorí sa zapoja do čistenia prameňov a studničiek.

Dajte nám o sebe vedieť!
do 20. júna 2013 (e-mail: abelovsky@noslc.sk)

Prečo?

Aby sme oživilí túto známu užitočnú tradíciu.

V našom regióne, v Novohrade a Malohonte patrilo čistenie studničiek a prameňov k pravidelným jarným zvykom. Každá obec mala v svoje studničky a prameňe. S ich čistením sa začalo na Veľkú noc a končilo sa zvyčajne symbolickým obradom ich otvorenia na Turíce.

Ak ste čistenie a otvorenie studničky v turíčnom období spojili aj s inými aktivitami, ako jarné hry, turíčne obchádzky, zakladanie turíčných vatier, májov a pod., opíšte nám ich a nezapudnite priložiť fotografie.

Budete súčasťou prezentačnej dokumentácie o projekte, ktorú vám bezplatne pošleme. Navyiac, vaše príspevky uverejníme v regionálnom kultúrnom spravodajcovi **REKUS** a na našej web stránke

www.noslc.sk.

Aby sa to podarilo?

Spoločne šírme túto myšlienku a starajme sa o svoje súčasné a budúce zlato.

Naši predkovia verili, že chotár, v ktorom zanedbajú studničky, ten bude trpieť nedostatkom vlhky. Navyše človek, ktorý do Turíc vyčistí aspoň jednu studničku, bude po celý rok zdravý, svieži a nebude ho bolieť hlava.

A voda je život.

Martinova studnička v Cinobani

FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Timravina studnička nad Polichnom

Dobrovoľníci podieľajúci sa na projekte:

- Obecný úrad Polichno – Pavel Kyseľ, starosta
miesto: „**Studňa Timrava**“ nad Polichnom
kontakt: 047/4379533, 0905270436,
e-mail: polichno@polichno.sk
- MO MS v Polichne - PhDr. Babicová Miroslava, predsedníčka
kontakt: 0903865528, e-mail: babicova.miroslava@gmail.com
- ZŠ s MŠ Cinobaňa – PaedDr. Ľubica Machavová,
zástupkyňa riaditeľa
miesto: „**Martinova studnička**“ pod vrchom Strieborná
kontakt: tel.: 047/4395112, e-mail: skola@zscinobana.edu.sk
- ZŠ Divín – Mgr. Veronika Antonyová a Mgr. Ľudmila Štupáková,
s turistickým krúžkom pravidelne čistia studničky
kontakt: e-mail: antonyova.veronika@gmail.com,
stupakova.ludmila@gmail.com
- Dom Matice slovenskej v Lučenci – Ing. Rezková Alena, riaditeľka
kontakt: tel.: 047/4320480, 0918 904930, e-mail:
dommslucenec@gmail.com

Otváranie Timravinej studničky v Políchne

Členovia MO MS obnovili tradíciu pochádzajúcu z Novohradu a otvorili tamojšiu studničku.

Dňa 22.6.2013 sa členovia Miestneho odboru Matice Slovenskej v Políchne stretli na akcii s názvom „Otváranie Timravinej studničky“. Otvárania studničky sa zúčastnila aj milá hostka, riaditeľka Domu Matice Slovenskej v Lučenci, Ing. Alena Rezková.

Toto stretnutie zahájili pred domom Matice Slovenskej v Políchne, kde si pozreli stálu expozíciu pripomínajúcu život obyvateľov tejto malej obce osadenej v krásnej prírode Novohradských vrchov. Z tadiaľ sa presunuli pod Timravský vrch k studničke Timrava, podľa ktorej si svoje umelecké meno vybrala rodáčka z Políchna, spisovateľka Božena Slančíková Timrava. Studničku a jej okolie spoločne vyčistili a potom ju symbolicky otvorili. Samotný akt otvárania studničky zahájili úryvkom z rozprávky „Paškrtnej sluha“, ktorú možno práve na týchto miestach, pod obľúbenou jabľoňou, B. S. Timrava napísala v políchnanskom nárečí.

Po otvorení studničky a ochutnaní jej čerstvej vody si spoločne zaspievali ľudové pesničky pochádzajúce z tohto regiónu a tak si spomenuli na svojich predkov a ich kultúru. Potom už nasledovala spoločná opekačka a voľná zábava, pri ktorej matičiari nadväzovali nové priateľstvá, spomínali na minulé časy, na svojich predkov, medzi ktorých patrilo, okrem B.S. Timravy napríklad aj Juraj Čečetka, ktorý bol ako prvý na Slovensku habilitovaný na docenta pedagogiky a ktorý patrí medzi zakladateľov pedagogiky na Slovensku.

PhDr. Miroslava Babicová

Otváranie studničiek na Turíce 2013

Vlani sa naša škola z Cinobane zapojila do 1. ročníka projektu Otváranie studničiek na Turíce. Obnovili sme studničku pod Striebornou. Prvým impulzom na túto akciu bola návšteva p. Šarkana z Katarínskej Huty. Nespomínam ho len tak, mimovoľne. Pán Šarkan bol veľmi dobrým človekom, ktorý miloval prírodu a pomáhal aj škole. Bohužiaľ, jedného pekného jarného dňa v r. 2013 p. Šarkan náhle umrel.

Aj toto bol impulz, prečo sme sa aj tento rok ku studničke vrátili. Nestačí ju len obnoviť, treba sa o ňu aj pravidelne starať.

V rámci jarných sviatkov, ale aj v rámci zamerania našej environmentálnej Zelenej školy sme zorganizovali aj tento rok zopár brigád, ktoré boli zamerané na čistenie okolia studničky, ktorú sme medzičasom nazvali **Martinova studnička** a pripevnili sme na ňu aj svojpomocne vyrobenú tabuľku. Okrem studničky sme čistili aj potôčik v Malej hôrke, ktorý bol od minulého roka znova zanesený nielen lístím a bahnom, ale aj odpadkami, ktoré tam priniesli ľudia.

Celé čistenie, starostlivosť o naše studničky, potôčik či potok sme doplnili pripomenutím si ľudových tradícií – Vynášanie Moreny či stavanie a búranie májov v škole a v obci. Tieto akcie boli sprevádzané vystúpeniami našich malých folkloristov, ktorí krásne zatancovali aj zaspievali.

Tak naše studničky, potôčik, či potok znova žblnkocú a robia nám radosť. Martinova studnička ovlaží nejedného turistu pod vrchom Strieborná a každý z nás, keď pôjde okolo bude hrdý na žiakov a pedagógov našej školy, ktorí sa pričínili o jej obnovu.

PaedDr. Ľubica Machavová, zástupkyňa riaditeľa ZŠ Cinobaňa

V Divíne sa o studničku postarali

Samozrejme, že čistíme studničky. Ved' nie sme len **turistický krúžok v Divíne**, ale učíme sa mať radi všetko živé okolo nás a vážiť si všetkého, čo nám príroda dala.

Netreba nám hypermarkety, aby sme sa v lese napili, netreba nám dážd-niky, aby sme sa pred dažďom ukryli. Milujeme slnko, dážd', zimu aj teplo. Milujeme nekonečné možnosti, ktorými nás naša matka príroda dokáže pohladkať. Príroda nám nikdy neublíži tak, ako my ubližujeme jej. Niet zlého počasia, existujú len rozmazaní ľudia, ktorí večne frflú. Vážime si každú sekundu života, každú kvapku vody. Ak chápeme, čo znamená milovať všetko okolo seba, začneme milovať aj odpúšťať najväčšiemu hriešnikovi zeme - človeku. Človek- zobuď sa. Zobuď sa zo sna reklamy a masmé-dií, ktoré klamú, že sa budeš mať lepšie ak...

Lepšie žiť znamená, že budeš žiť v symbióze s prírodou. Z prírody sme vzišli a dnes zabíjame lono našej matky, ktorá nás porodila. Sme matko vraho-via? Ku šťastiu treba oveľa menej, ako si myslíme. Možno kúsok nehy, možno kúsok lásky, možno, zurčiaci prameň vody, ktorá nás v horúčave osvieži, možno byť sám sebou a nie sloganom prírody.

To sme my, malí turisti z Divína. My cítime, cítime srdcom a nie mozgom. A srdce nás riadi. Vážime si zabudnuté a pre ľudí neviditeľné, vážime si zázraky. A jedným zo zázrakov bola aj **naša studnička**. Umierala, vysychala, zabudnutá, v ľudských myšliach pochovaná.

Vdýchli sme jej nový život - vyčistili sme ju, okolo nej sme v spolupráci s niekoľkými dospelými a pani učiteľkou postavili lavičky a stolík, vykamienkovali chodníček, prehĺbili koryto, vybudovali ohnisko. Z kríkov a žaburiny dnes, takmer po roku driny, tečie čistá, svieža voda. Voda, základ života. Voda, božie slzy, ktorými Zem každého z nás do sýta nachová.

Ach, voda, milujeme ťa a vzdávame ti česť. Sme hrdí, že v pote, v horúčkach, s krčmi v rukách sme opäť privolali tvoje srdce k hlasnému buchtu.

Malí turisti z Divína a Ľudmila Štupáková

Pár slov o „malých turistoch“:

Sme turistický krúžok ktorý funguje na **Základnej škole v Divíne** len jeden rok, no už pred tým sme neoficiálne existovali a spolupracovali s **Klubom slovenských turistov Javor v Divíne**. Zúčastňujeme sa viacerých turistických aktivít už štvrtý rok. Robíme zábavné turistické akcie aj pre najmenších, spojené s environmentálnymi aktivitami a hrami v prírode.

Túto sobotu (22.6.) sa viac ako 30 žiakov zúčastní už tretí raz nočného pozorovania svätajánskych mušiek, v auguste podľa počasia budeme s deťmi bivakovať pod nočnou oblohou a pozorovať meteorické roje.

V septembri nás čaká Divínska 40 - tka, kde starší žiaci pôjdu už tradične 30 km trasu a pre najmenších bude pripravená detská zábavná trasa v rozsahu do 15 km s ekologickým zameraním, plná žartovných a zábavných súťaží.

Pravidelne sa zúčastňujeme Hviezdicového výstupu na Sedem Chotárov, Podkrivánskej 60-tky, Nočného výstupu na Javor na Luciu, či akcie Po stopách Timravy na Polichne.

Na fotografiách sú odfotení naši žiaci Mišo, Milan, Kubo, Lukáš, Paťo, Denis a škôlkari Julika a Jarka. Z dospelých je tam pán Spodniak, Pivka a Štupák. V súčasnosti má krúžok 12 oficiálnych členov - žiakov, ale na našich podujatiach sa ich pravidelne zúčastňuje viac. Toľko o našich aktivitách.

Studnička sa volá „**Váľovy**“ a nachádza sa v katastri obce Divín, na Laznej turistickej ceste. Počas turistiky však nevynecháme žiadnu studničku bez toho, aby sme ju nevyčistili. Chceme pokračovať v stopách našich predkov, ktorí sa nebáli napiť zo žiadneho prameňa a prameň vody si nesmierne vážili.

Mgr. Štupáková Ľudmila

Pár slov o dobrovoľníckej činnosti

Dve vzácne bytosti, dve ženy a ešte k tomu učiteľky. **Mgr. Štupáková** vedie turistický krúžok na II. stupni a **Mgr. Antonyová** na prvom. Spolupracujú a chodia na túry spolu aj s turistickým oddielom KST Javor Divín, vychovávajú generáciu ďalších turistov a milovníkov prírody v Divíne. Milujú svoju obec a sú na ňu hrdí, lebo málokto sa môže popýšiť takou bohatou históriou a krásnou okolitou prírodou. V súčasnosti prebieha v Divíne rekonštrukcia historických pamiatok - kaštieľa a úprava zrúcanín hradu, majú novozrekonštruované námestie. Ich škola sídli v blízkosti kaštieľa, pod zrúcaninami hradu a je z nej výhľad do Panskej záhrady pri kaštieli. Okolie školy si neustále skrášľujú a vytvárajú z neho zelenú oázu. Môžu sa popýšiť jazierkom, bylinkovou špirálou, záhonmi s drevinami, altánkom na nádvorí s okrasnými rastlinami...

Všetky deti na škole, v spolupráci s vedením ZŠ v Divíne, ktoré je úspešné vo vypracovávaní projektov a získavaní financií, všetci sme zapojení v rámci Zelené školy do viacerých aktivít. Máme veľmi šikovnú pani riaditeľku a zástupkyňu. Takto hodnotila pôsobenie nielen „malých turistov“ **Mgr. Veronika Antonyová**, ktorých nadšenie by im mohli závidieť aj veľké turistické kluby.